

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

షోడశదిన సుందరకాండ
పారాయణదీక్ష

షడవ రోజు పారాయణ

04.12.2025 - గురువారం

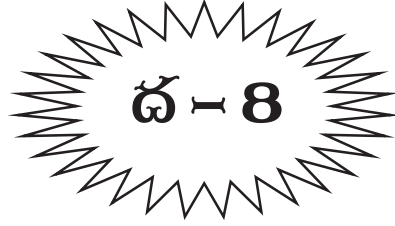
శ్రీ వేంకటేశ్వర వేద విజ్ఞాన పీఠం

ధర్మగిరి, తిరుమల

పోడ శరదిన సుందరకాండ పారాయణదీక్ష

రా	ఘ	వో	వి	జ	యం	ద	ద్యా	న్య	మ
2	4	4	4	8	1	8	1	5	5

సీ	తా	ప	తిః	ప్ర	భుః
7	6	1	6	2	4

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 08

సర్గల వరుస సంఖ్యలు

24 - 31 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

48 + 20 + 51 + 51 + 20 + 08 + 44 + 19 =

261 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।

గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీవేంకటాచలాధీశం, శ్రీయాధ్యాసితవక్షసం ।

శ్రీతచేతనమందారం, శ్రీనివాసమహం భజే ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, అఖిలాండకోటి -
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వర-
స్వామినస్సన్నిధౌ, ధర్మవిగ్రహస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, పాదసేవకస్య,
హనూమతఃప్రసాదేన, అస్మిన్భవనే, అతిశీఘ్రమేవ, సమస్త,
దుష్ప్రభావకారక, సర్వరోగోపశాంత్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తిక
మహాజనానాం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య,
విద్యావిత్తవ్యాపార, దేశరక్షణాదిరంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి
ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, అస్మిన్ దేశే,
శత్రుబాధానివృత్త్యర్థం, సర్వజనేషు, సామనస్య, సాదరభావనా-
సిద్ధ్యర్థం, సనాతనధర్మాభిధానస్య, హైందవధర్మస్య, పరిరక్షణార్థం,
భారతవర్షస్య, అభివృద్ధౌ నిమగ్నానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధీత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,
సకలసత్కార్యసిద్ధ్యర్థం, గోహింసానివృత్తిపూర్వక, గోసంరక్షణార్థం
చ శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, శ్రీమద్వేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః,
శ్రీమదాంజనేయస్య చ, పరిపూర్ణ, అనుగ్రహసిద్ధ్యర్థం, సప్తమదినే,
శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణాంతర్గత, సుందరకాండే, చతుర్వింశసర్గతః,
ఏకత్రింశత్సర్గపర్యంతం, శ్లోకపారాయణం, అన్యోన్యసాహాయ్యేన,
ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ రమప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ

రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ

సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీహనుమతే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే చతుర్వింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతస్సీతాముపాగమ్య రాక్షసోఽవికృతాననాః ।

పరుషం పరుషా నార్యః ఊచుస్తాం వాక్యమప్రియమ్ ॥ 24-1॥

(2 సార్లు)

కిం త్వమన్తఃపురే సీతే సర్వభూతమనోహరే ।

మహార్హశయనోపేతే న వాసమనుమన్యసే ॥ 24-2॥

మానుషీ మానుషస్యైవ భార్యాత్వం బహు మన్యసే ।

ప్రత్యాహర మనో రామాత్ న త్వం జాతు భవిష్యసి ॥ 24-3॥

త్రైలోక్యవసుభోక్తారం రావణం రాక్షసేశ్వరమ్ ।

భర్తారముపసంగమ్య విహరస్వ యథాసుఖమ్ ॥ 24-4॥

మానుషీ మానుషం తం తు రామమిచ్ఛసి శోభనే ।

రాజ్యాద్రుష్టమసిద్ధార్థం విక్లవం త్వమనిందితే ॥ 24-5॥

రాక్షసీనాం వచశ్శ్రుత్వా సీతా పద్మనిభేక్షణా ।

నేత్రాభ్యామశ్రుపూర్ణాభ్యామ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 24-6॥

యదిదం లోకవిద్విష్టమ్ ఉదాహరథ సంగతాః ।

వైతన్మనసి వాక్యం మే కిల్బిషం ప్రతిభాతి వః ॥ 24-7॥

న మానుషీ రాక్షసస్య భార్యా భవితుమర్హతి ।

కామం ఖాదత మాం సర్వాః న కరిష్యామి వో వచః ॥ 24-8॥

దీనో వా రాజ్యహీనో వా యో మే భర్తా స మే గురుః ।

తం నిత్యమనురక్తాఽస్మి యథా సూర్యం సువర్చలా ॥ 24-9॥

యథా శచీ మహాభాగా శక్రం సముపతిష్ఠతి ।
అరుంధతీ వసిష్ఠం చ రోహిణీ శశినం యథా ॥ 24-10॥

లోపాముద్రా యథాఽగస్త్యం సుకన్యా చ్యవనం యథా ।
సావిత్రీ సత్యవంతం చ కపిలం శ్రీమతీ యథా ॥ 24-11॥

సౌదాసం మదయన్తీవ కేశినీ సగరం యథా ।
నైషధం దమయన్తీవ భైమీ పతిమనువ్రతా ।
తథాఽహమిక్ష్వాకువరం రామం పతిమనువ్రతా ॥ 24-12॥

సీతాయా వచనం శ్రుత్వా రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః ।
భర్తృయన్తి స్మ పరుషైః వాక్యై రావణచోదితాః ॥ 24-13॥

అవలీనస్స నిర్వాక్యః హనూమాన్ శింశుపాద్రుమే ।
సీతాం సన్తర్జయన్తిస్తాః రాక్షసీరశృణోత్కపిః ॥ 24-14॥

తామభిక్రమ్య సంక్రుద్ధా వేపమానాం సమన్తతః ।
భృశం సంలిలిహుర్దీప్తాన్ ప్రలమ్బాన్ దశనచ్ఛదాన్ ॥ 24-15॥

ఊచుశ్చ పరమక్రుద్ధాః ప్రగృహ్యోశు పరశ్వధాన్ ।
నేయమర్హతి భర్తారం రావణం రాక్షసాధిపమ్ ॥ 24-16॥

సంభర్త్యమానా భీమాభిః రాక్షసీభిర్వరాననా ।
సా బాష్పముపమార్జన్తి శింశుపాం తాముపాగమత్ ॥ 24-17॥

తతస్తాం శింశుపాం సీతా రాక్షసీభిః సమావృతా ।
అభిగమ్య విశాలాక్షీ తస్థా శోకపరిఘ్నతా ॥ 24-18॥

తాం కృశాం దీనవదనాం మలినామ్బరధారిణీమ్ ।
భర్తృయాంచక్రిరే సీతాం రాక్షస్యస్తాం సమన్తతః ॥ 24-19॥

తతస్తాం వినతా నామ రాక్షసీ భీమదర్శనా ।
అబ్రవీత్ కుపితాకారా కరాళా నిర్ణతోదరీ ॥ 24-20॥

సీతే పర్యాప్తమేతావత్ భర్తుః స్నేహో నిదర్శితః ।
సర్వత్రాతికృతం భద్రే వ్యసనాయోపకల్పతే ॥ 24-21॥

పరితుష్టాఽస్మి భద్రం తే మానుషస్తే కృతో విధిః ।
మమాపి తు వచః పథ్యం బ్రువన్త్యాః కురు మైథిలి ॥ 24-22॥

రావణం భజ భర్తారం భర్తారం సర్వరక్షసామ్ ।
విక్రాంతం రూపవంతం చ సురేశమివ వాసవమ్ ॥ 24-23॥

దక్షిణం త్యాగశీలం చ సర్వస్య ప్రియదర్శనమ్ ।
మానుషం కృపణం రామం త్యక్త్వా రావణమాశ్రయ ॥ 24-24॥

దివ్యాంగరాగా వైదేహి దివ్యాభరణభూషితా ।
అద్యప్రభృతి సర్వేషాం లోకానామీశ్వరీ భవ ॥ 24-25॥

అగ్నేస్వాహో యథా దేవీ శచీవేంద్రస్య శోభనే ।
కిం తే రామేణ వైదేహి కృపణేన గతాయుషా ॥ 24-26॥

ఏతదుక్తం చ మే వాక్యం యది త్వం న కరిష్యసి ।
అస్మిన్ముహూర్తే సర్వాస్త్వాం భక్షయిష్యామహే వయమ్ ॥ 24-27॥

అన్యా తు వికటా నామ లంబమానపయోధరా ।
అబ్రవీత్ కుపితా సీతాం ముష్టిముద్యమ్య గర్జతీ ॥ 24-28॥

బహూన్యప్రియరూపాణి వచనాని సుదుర్మతే ।
అనుక్రోశాన్మృదుత్వాచ్చ సోధాని తవ మైథిలి ॥ 24-29॥

న చ నః కురుషే వాక్యం హితం కాలపురస్సరమ్ ॥ 24-30॥

ఆనీతాఽసి సముద్రస్య పారమవ్యైర్దురాసదమ్ ।
రావణాంతఃపురం ఘోరం ప్రవిష్టా చాసి మైథిలి ॥ 24-31॥

రావణస్య గృహే రుద్ధామ్ అస్మాభిస్తు సురక్షితామ్ ।
న త్వాం శక్తః పరిత్రాతుమ్ అపి సాక్షాత్ పురన్దరః ॥ 24-32॥

కురుష్వ హితవాదిన్యా వచనం మమ మైథిలి ।
అలమశ్రుప్రపాతేన త్యజ శోకమనర్థకమ్ ॥ 24-33॥

భజ ప్రీతిం ప్రహర్షం చ త్యజైతాం నిత్యదైన్యతామ్ ।
సీతే రాక్షసరాజేన సహ క్రీడ యథాసుఖమ్ ॥ 24-34॥

జానాసి హి యథా భీరు స్త్రీణాం యౌవనమధ్రువమ్ ।
యావన్న తే వ్యతిక్రామేత్ తావత్ సుఖమవాప్నుహి ॥ 24-35॥

ఉద్యానాని చ రమ్యాణి పర్వతోపవనాని చ ।
సహ రాక్షసరాజేన చర త్వం మదిరేక్షణే ॥ 24-36॥

స్త్రీసహస్రాణి తే సప్త వశే స్థాస్యన్తి సున్దరి ।
రావణం భజ భర్తారం భర్తారం సర్వరక్షసామ్ ॥ 24-37॥

ఉత్పాట్య వా తే హృదయం భక్షయిష్యామి మైథిలి ।
యది మే వ్యాహృతం వాక్యం న యథావత్ కరిష్యసి ॥ 24-38॥

తతశ్చణ్డోదరీ నామ రాక్షసీ క్రోధమూర్ఛితా ।
భ్రామయన్తి మహచ్ఛాలమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 24-39॥

ఇమాం హరిణలోలాక్షీం త్రాసోత్కమ్పిపయోధరామ్ ।
రావణేన హృతాం దృష్ట్వా దౌహృదో మే మహానభూత్ ॥ 24-40॥

యకృత్ప్లిహమథోత్పిడం హృదయం చ సబన్ధనమ్ ।
ఆంత్రాణ్యపి తథా శీర్షం ఖాదేయమితి మే మతిః ॥ 24-41॥

తతస్తు ప్రఘసా నామ రాక్షసీ వాక్యమబ్రవీత్ ।
కణ్ఠమస్యా నృశంసాయాః పీడయామ కిమాస్యతే ॥ 24-42॥

నివేద్యతాం తతో రాజ్ఞే మానుషీ సా మృతేతి హ ।
నాత్ర కశ్చన సందేహః ఖాదతేతి స వక్ష్యతి ॥ 24-43॥

తతస్త్వజాముఖీ నామ రాక్షసీ వాక్యమబ్రవీత్ ।

విశస్యేమాం తతస్సర్వాః సమాన్ కురుత పీలుకాన్ ॥ 24-44॥

విభజామ తతస్సర్వాః వివాదో మే న రోచతే ।

పేయమానీయతాం క్షిప్రం లేహ్యముచ్చావచం బహు ॥ 24-45॥

తత శూర్పణఖా నామ రాక్షసీ వాక్యమబ్రవీత్ ।

అజాముఖ్యా యదుక్తం హి తదేవ మమ రోచతే ॥ 24-46॥

సురా చానీయతాం క్షిప్రం సర్వశోకవినాశినీ ।

మానుషం మాంసమాస్వాద్య నృత్యామోఽథ నికుంభిలామ్ ॥ 24-47॥

ఏవం సంభర్త్యమానా సా సీతా సురసుతోపమా ।

రాక్షసీభిస్సుఘోరాభిః ధైర్యముత్సృజ్య రోదితి ॥ 24-48॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే చతుర్వింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే పంచవింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తథా తాసాం వదన్తీనాం పరుషం దారుణం బహు ।

రాక్షసీనామసౌమ్యానాం రురోద జనకాత్మజా ॥ 25-1॥ (2 సార్లు)

ఏవముక్తా తు వైదేహీ రాక్షసీభిర్మనస్వినీ ।

ఉవాచ పరమత్రస్తా బాష్పగద్గదయా గిరా ॥ 25-2॥

న మానుషీ రాక్షసస్య భార్యా భవితుమర్హతి ।

కామం ఖాదత మాం సర్వాః న కరిష్యామి వో వచః ॥ 25-3॥

సా రాక్షసీమధ్యగతా సీతా సురసుతోపమా ।

న శర్మ లేభే దుఃఖార్తా రావణేన చ తర్జితా ॥ 25-4॥

వేపతే స్మాధికం సీతా విశన్తీవాంగమాత్మనః ।

వనే యూథపరిభ్రష్టా మృగీ కోకైరివార్జితా ॥ 25-5॥

సా త్వశోకస్య విపులాం శాఖామాలమ్భ్య పుష్పితామ్ ।

చిన్తయామాస శోకేన భర్తారం భగ్నుమానసా ॥ 25-6॥

సా స్నాపయన్తీ విపులా స్తనౌ నేత్రజలప్రవైః ।

చిన్తయన్తీ న శోకస్య తదాఽన్తమధిగచ్ఛతి ॥ 25-7॥

సా వేపమానా పతితా ప్రవాతే కదలీ యథా ।

రాక్షసీనాం భయత్రస్తా వివర్ణవదనాఽభవత్ ॥ 25-8॥

తస్యాస్సా దీర్ఘవిపులా వేపన్త్యా సీతయా తదా ।

దదృశే కమ్పినీ వేణీ వ్యాలీవ పరిసర్పతీ ॥ 25-9॥

సా నిశ్చ్యసన్తీ దుఃఖార్తా శోకోపహతచేతనా ।

ఆర్తా వ్యస్యజదశ్రూణి మైథిలీ విలలాప హ ॥ 25-10॥

హో రామేతి చ దుఃఖార్తా హో పునర్లక్ష్మణేతి చ ।
హో శ్వశ్రు మమ కౌసల్యే హో సుమిత్రేతి భామినీ ॥ 25-11॥

లోకప్రవాదస్సత్యోఽయం పణ్డితైస్సముదాహృతః ।
అకాలే దుర్లభో మృత్యుః స్త్రియా వా పురుషస్య వా ॥ 25-12॥

యత్రాహమేవం క్రూరాభిః రాక్షసీభిరిహార్దితా ।
జీవామి హీనా రామేణ ముహూర్తమపి దుఃఖితా ॥ 25-13॥

ఏషాఽల్పపుణ్యా కృపణా వినశిష్యామ్యనాథవత్ ।
సముద్రమధ్యే నౌః పూర్ణా వాయువేగైరివాహతా ॥ 25-14॥

భర్తారం తమపశ్యంతీ రాక్షసీవశమాగతా ।
సీదామి ఖలు శోకేన కూలం తోయహతం యథా ॥ 25-15॥

తం పద్మదళపత్రాక్షం సింహవిక్రాంతగామినమ్ ।
ధన్యాః పశ్యంతి మే నాథం కృతజ్ఞం ప్రియవాదినమ్ ॥ 25-16॥

సర్వథా తేన హీనాయా రామేణ విదితాత్మనా ।
తీక్ష్ణం విషమివాస్వాద్య దుర్లభం మమ జీవితమ్ ॥ 25-17॥

కీదృశం తు మయా పాపం పురా జన్మాంతరే కృతమ్ ।
యేనేదం ప్రాప్యతే దుఃఖం మయా ఘోరం సుదారుణమ్ ॥ 25-18॥

జీవితం త్యక్తుమిచ్ఛామి శోకేన మహతా వృతా ।
రాక్షసీభిశ్చ రక్ష్యంతా రామో నాసాద్యతే మయా ॥ 25-19॥

ధిగస్తు ఖలు మానుష్యం ధిగస్తు పరవశ్యతామ్ ।
న శక్యం యత్ పరిత్యక్తుమ్ ఆత్మచ్ఛన్దేన జీవితమ్ ॥ 25-20॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥
ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే పంచవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే షడ్వింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ప్రసక్తాశ్రుముఖీత్యేవం బ్రువన్తి జనకాత్మజా ।

అధోముఖముఖీ బాలా విలప్తుముపచక్రమే ॥ ॥26-1॥ (2 సార్లు)

ఉన్మత్తేవ ప్రమత్తేవ భ్రాన్తచిత్తేవ శోచతీ ।

ఉపావృత్తా కిశోరీవ వివేష్టన్తి మహీతలే ॥ ॥26-2॥

రాఘవస్య ప్రమత్తస్య రక్షసా కామరూపిణా ।

రావణేన ప్రమథ్యాహమ్ ఆనీతా క్రోశతీ బలాత్ ॥ ॥26-3॥

రాక్షసీవశమాపన్నా భర్త్యమానా సుదారుణమ్ ।

చిన్తయన్తి సుదుఃఖార్తా నాహం జీవితముత్సహే ॥ ॥26-4॥

న హి మే జీవితైరర్థః నైవార్తైర్న చ భూషణైః ।

వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే వినా రామం మహారథమ్ ॥ ॥26-5॥

అశ్మసారమిదం నూనమ్ అథవాఽప్యజరామరమ్ ।

హృదయం మమ యేనేదం న దుఃఖేనావశీర్యతే ॥ ॥26-6॥

ధిజ్ఞామనార్యామసతీం యాఽహం తేన వినా కృతా ।

ముహూర్తమపి రక్షామి జీవితం పాపజీవితా ॥ ॥26-7॥

కా చ మే జీవితే శ్రద్ధా సుఖే వా తం ప్రియం వినా ।

భర్తారం సాగరాన్తాయాః వసుధాయాః ప్రియంవదమ్ ॥ ॥26-8॥

భిద్యతాం భక్ష్యతాం వాఽపి శరీరం విస్సృజామ్యహమ్ ।

న చాప్యహం చిరం దుఃఖం సహేయం ప్రియవర్జితా ॥ ॥26-9॥

చరణేనాపి సవ్యేన న స్పృశేయం నిశాచరమ్ ।

రావణం కిం పునరహం కామయేయం విగర్హితమ్ ॥ ॥26-10॥

ప్రత్యాఖ్యాతం న జానాతి నాత్మానం నాత్మనః కులమ్ ।
యో నృశంసస్వభావేన మాం ప్రార్థయితుమిచ్ఛతి ॥ 26-11॥

భిన్నా భిన్నా విభక్తా వా దీప్తేవాగ్నౌ ప్రదీపితా ।
రావణం నోపతిష్ఠేయం కిం ప్రలాపేన వశ్చిరమ్ ॥ 26-12॥

ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చ రాఘవః ।
సద్వృత్తో నిరనుక్రోశః శంకే మద్భాగ్యసంక్షయాత్ ॥ 26-13॥

రాక్షసానాం సహస్రాణి జనస్థానే చతుర్దశ ।
యేనైకేన నిరస్తాని స మాం కిం నాభిపద్యతే ॥ 26-14॥

నిరుద్ధా రావణేనాహమ్ అల్పవీర్యేణ రక్షసా ।
సమర్థః ఖలు మే భర్తా రావణం హన్తుమాహవే ॥ 26-15॥

విరాధో దణ్డకారణ్యే యేన రాక్షసపుంగవః ।
రణే రామేణ నిహతః స మాం కిం నాభిపద్యతే ॥ 26-16॥

కామం మధ్యే సముద్రస్య లంకేయం దుష్ప్రధర్షణా ।
న తు రాఘవబాణానాం గతి రోధీహ విద్యతే ॥ 26-17॥

కింతు తత్కారణం యేన రామో దృఢపరాక్రమః ।
రక్షసాఽపహృతాం భార్యామ్ ఇష్టాం నాభ్యవపద్యతే ॥ 26-18॥

ఇహస్థాం మాం న జానీతే శంకే లక్ష్మణపూర్వజః ।
జానన్నపి హి తేజస్వీ ధర్షణం మర్షయిష్యతి ॥ 26-19॥

హృతేతి యోఽధిగత్వా మాం రాఘవాయ నివేదయేత్ ।
గృధ్రరాజోఽపి స రణే రావణేన నిపాతితః ॥ 26-20॥

కృతం కర్మ మహత్తేన మాం తథాఽభ్యవపద్యతా ।
తిష్ఠతా రావణద్వన్వే వృద్ధేనాపి జటాయుషా ॥ 26-21॥

- యది మామిహ జానీయాత్ వర్తమానాం స రాఘవః ।
అద్య బాణైరభిక్రుద్ధః కుర్యాల్లోకమరాక్షసమ్ ॥ 26-22॥
- విధమేచ్ఛ పురీం లంకాం శోషయేచ్ఛ మహేందధిమ్ ।
రావణస్య చ నీచస్య కీర్తిం నామ చ నాశయేత్ ॥ 26-23॥
- తతో నిహతనాథానాం రాక్షసీనాం గృహే గృహే ।
యథాఽహమేవం రుదతీ తథా భూయో న సంశయః ॥ 26-24॥
- అన్విష్య రక్షసాం లంకాం కుర్యాద్ రామస్సలక్షణః ।
న హి తాభ్యాం రిపుర్దృష్టః ముహూర్తమపి జీవతి ॥ 26-25॥
- చితాధూమాకులపథా గృధ్రమణ్డలసంకులా ।
అచిరేణ తు లంకేయం శ్మశానసదృశీ భవేత్ ॥ 26-26॥
- అచిరేణైవ కాలేన ప్రాప్స్యోమ్యేవ మనోరథమ్ ।
దుష్ప్రస్థానోఽయమాఖ్యాతి సర్వేషాం వో విపర్యయమ్ ॥ 26-27॥
- యాదృశానీహ దృశ్యంతే లంకాయామశుభాని వై ।
అచిరేణ తు కాలేన భవిష్యతి హతప్రభా ॥ 26-28॥
- నూనం లంకా హతే పాపే రావణే రాక్షసాధమే ।
శోషం యాస్యతి దుర్ధర్షా ప్రమదా విధవా యథా ॥ 26-29॥
- పుణ్యోత్సవసముత్థా చ నష్టభర్త్రీ సరాక్షసీ ।
భవిష్యతి పురీ లంకా నష్టభర్త్రీ యథాఽఙ్గా ॥ 26-30॥
- నూనం రాక్షసకన్యానాం రుదన్తీనాం గృహే గృహే ।
శ్రోష్యామి నచిరాదేవ దుఃఖార్తానామిహ ధ్వనిమ్ ॥ 26-31॥
- సాన్ధికారా హతద్యోతా హతరాక్షసపుంగవా ।
భవిష్యతి పురీ లంకా నిర్దగ్ధా రామసాయకైః ॥ 26-32॥

యది నామ సశూరో మాం రామో రక్తాంతలోచనః ।

జానీయాద్వర్తమానాం హి రావణస్య నివేశనే ॥ 26-33॥

అనేన తు నృశంసేన రావణేనాధమేన మే ।

సమయో యస్తు నిర్దిష్టః తస్య కాలోఽయమాగతః ॥ 26-34॥

అకార్యం యే న జానంతి వైరృతాః పాపకారిణః ।

అధర్మాత్తు మహోత్పాతః భవిష్యతి హి సామ్రుతమ్ ॥ 26-35॥

వైతే ధర్మం విజానంతి రాక్షసాః పిశితాశనాః ।

ధ్రువం మాం ప్రాతరాశార్థే రాక్షసః కల్పయిష్యతి ॥ 26-36॥

సాఽహం కథం కరిష్యామి తం వినా ప్రియదర్శనమ్ ।

రామం రక్తాంతనయనమ్ అపశ్యంతీ సుదుఃఖితా ॥ 26-37॥

యది కశ్చిత్ప్రదాతా మే విషస్యాద్య భవేదిహ ।

క్షీప్రం వైవస్వతం దేవం పశ్యేయం పతినా వినా ॥ 26-38॥

నాజానాజ్ఞీవతీం రామః స మాం లక్ష్మణపూర్వజః ।

జానంతా తౌ న కుర్యాతాం నోర్వాం హి మమ మార్గణమ్ ॥ 26-39॥

నూనం మమైవ శోకేన స వీరో లక్ష్మణాగ్రజః ।

దేవలోకమితోయాతః త్యక్త్వా దేహం మహీతలే ॥ 26-40॥

ధన్యా దేవాస్సగన్ధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।

మమ పశ్యంతి యే నాథం రామం రాజీవలోచనమ్ ॥ 26-41॥

అథవా న హి తస్యార్థః ధర్మకామస్య ధీమతః ।

మయా రామస్య రాజర్షేః భార్యయా పరమాత్మనః ॥ 26-42॥

దృశ్యమానే భవేత్ప్రీతిః సౌహృదం నాస్త్యపశ్యతః ।

నాశయంతి కృతఘ్నాస్తు న రామో నాశయిష్యతి ॥ 26-43॥

కిన్ను మే న గుణాః కేచిత్ కిం వా భాగ్యక్షయో మమ ।
యాఽహం సీదామి రామేణ హీనా ముఖ్యేన భామినీ ॥ 26-44॥

శ్రేయో మే జీవితాన్మర్త్యం విహీనాయా మహాత్మనః ।
రామాదక్లిష్టచారిత్రాత్ శూరాచ్ఛత్రునిబర్హణాత్ ॥ 26-45॥

అథవా న్యస్తశస్త్రా తౌ వనే మూలఫలాశినౌ ।
భ్రాతరో హి నరశ్రేష్ఠౌ సంవృత్తౌ వనగోచరౌ ॥ 26-46॥

అథవా రాక్షసేంద్రేణ రావణేన దురాత్మనా ।
చద్మనా సాదితౌ శూరౌ భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ ॥ 26-47॥

సాఽహమేవం గతే కాలే మర్త్యమిచ్ఛామి సర్వథా ।
న చ మే విహితో మృత్యుః అస్మిన్ దుఃఖేఽపి వర్తతి ॥ 26-48॥

ధన్యాః ఖలు మహాత్మానః మునయస్త్యక్తకిల్బిషాః ।
జితాత్మానో మహాభాగాః యేషాం న స్తః ప్రియాప్రియే ॥ 26-49॥

ప్రియాన్న సంభవేద్దుఃఖమ్ అప్రియాదధికం భయమ్ ।
తాభ్యాం హి యే వియుజ్యంతే నమస్తేషాం మహాత్మనామ్ ॥ 26-50॥

సాఽహం త్యక్తా ప్రియేణేహ రామేణ విదితాత్మనా ।
ప్రాణాన్స్త్యక్త్యామి పాపస్య రావణస్య గతా వశమ్ ॥ 26-51॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే షడ్వింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే సప్తవింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యుక్తాస్సీతయా ఘోరాః రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః ।

కాశ్చిజ్జగుప్తదాఖ్యాతుం రావణస్య తరస్వినః ॥ 27-1॥ (2 సార్లు)

తతస్సీతాముపాగమ్య రాక్షస్యో ఘోరదర్శనాః ।

పునః పరుషమేకార్థమ్ అనర్థార్థమథాబ్రువన్ ॥ 27-2॥

అద్యేదానీం తవానార్యే సీతే పాపవినిశ్చయే ।

రాక్షస్యో భక్షయిష్యంతి మాంసమేతద్యథాసుఖమ్ ॥ 27-3॥

సీతాం తాభిరనార్యాభిః దృష్ట్వా సన్తర్జితాం తదా ।

రాక్షసీ త్రిజటా వృద్ధా శయానా వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 27-4॥

ఆత్మానం ఖాదతానార్యా న సీతాం భక్షయిష్యథ ।

జనకస్య సుతామిష్టాం స్నుషాం దశరథస్య చ ॥ 27-5॥

స్వప్నో హ్యద్య మయా దృష్టః దారుణో రోమహర్షణః ।

రాక్షసానామభావాయ భర్తురస్యా భవాయ చ ॥ 27-6॥

ఏవముక్తాస్త్రిజటయా రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః ।

సర్వా ఏవాబ్రువన్ భీతాః త్రిజటాం తామిదం వచః ।

కథయస్వ త్వయా దృష్టః స్వప్నోఽయం కీదృశో నిశి ॥ 27-7॥

తాసాం శ్రుత్వా తు వచనం రాక్షసీనాం ముఖాచ్ఛ్చ్యుతమ్ ।

ఉవాచ వచనం కాలే త్రిజటా స్వప్నసంశ్రితమ్ ॥ 27-8॥

గజదన్తమయీం దివ్యాం శిబికామన్తరిక్షగామ్ ॥ 27-9॥

యుక్తాం హంససహస్రేణ స్వయమాస్థాయ రాఘవః ।

శుక్లమాల్యామృరధరః లక్ష్మణేన సహాగతః ॥ 27-10॥

స్వప్నే చాద్య మయా దృష్టా సీతా శుక్లామ్బరావృతా ।
సాగరేణ పరిక్షిప్తం శ్వేతం పర్వతమాస్థితా ।
రామేణ సంగతా సీతా భాస్కరేణ ప్రభా యథా ॥ 27-11॥

రాఘవశ్చ మయా దృష్టః చతుర్దంతం మహాగజమ్ ।
ఆరూఢశ్చైలసంకాశం చచార సహలక్ష्మణః ॥ 27-12॥

తతస్తా నరశార్దూలా దీప్యమానా స్వతేజసా ।
శుక్లమాల్యామ్బరధరౌ జానకీం పర్యుపస్థితౌ ॥ 27-13॥

తతస్తస్య నగస్యాగ్రే హ్యకాశస్థస్య దన్తినః ।
భర్తా పరిగృహీతస్య జానకీ స్కంధమాశ్రితా ॥ 27-14॥

భర్తురంకాత్ సముత్పత్య తతః కమలలోచనా ।
చంద్రసూర్యౌ మయా దృష్టౌ పాణినా పరిమార్జితీ ॥ 27-15॥

తతస్తాభ్యాం కుమారాభ్యామ్ ఆస్థితస్స గజోత్తమః ।
సీతయా చ విశాలాక్ష్యా లంకాయా ఉపరి స్థితః ॥ 27-16॥

పాణ్డురర్షభయుక్తేన రథేనాష్టయుజా స్వయమ్ ।
ఇహేలాపయాతః కాకుత్స్థః సీతయా సహ భార్యయా ॥ 27-17॥

లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా సీతయా సహ వీర్యవాన్ ॥ 27-18॥

ఆరుహ్య పుష్పకం దివ్యం విమానం సూర్యసన్నిభమ్ ।
ఉత్తరాం దిశమాలోక్య జగామ పురుషోత్తమః ॥ 27-19॥

ఏవం స్వప్నే మయా దృష్టః రామో విష్ణుపరాక్రమః ।
లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా సీతయా సహ భార్యయా ॥ 27-20॥

న హి రామో మహాతేజాః శక్యో జేతుం సురాసురైః ।
రాక్షసైర్వాఽపి చాన్యైర్వా స్వర్గః పాపజనైరివ ॥ 27-21॥

రావణశ్చ మయా దృష్టః క్షితౌ తైలసముక్షితః ।

రక్తవాసాః పిబన్ మత్తః కరవీరకృతప్రజః ॥ 27-22॥

విమానాత్పుష్పకాదద్య రావణః పతితో భువి ।

కృష్యమాణస్త్రియా దృష్టః ముణ్డః కృష్ణామ్బరః పునః ॥ 27-23॥

రథేన ఖరయుక్తేన రక్తమాల్యానులేపనః ।

పిబంస్తైలం హసన్ నృత్యన్ భ్రాంతచిత్తాకులేంద్రియః ॥

గర్దభేన యయా శీఘ్రం దక్షిణాం దిశమాస్థితః ॥ 27-24॥

పునరేవ మయా దృష్టః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

పతితోఽవాక్చిరా భూమౌ గర్దభాద్భయమోహితః ॥ 27-25॥

సహసోత్థాయ సంభ్రాంతః భయార్తో మదవిహ్వలః ।

ఉన్మత్త ఇవ దిగ్వాసాః దుర్వాక్యం ప్రలపన్బహు ॥ 27-26॥

దుర్గంధం దుస్సహం ఘోరం తిమిరం నరకోపమమ్ ।

మలపంకం ప్రవిశ్యాశు మగ్నస్తత్ర స రావణః ॥ 27-27॥

కణ్ఠే బద్ధ్వా దశగ్రీవం ప్రమదా రక్తవాసినీ ।

కాళీ కర్దమలిప్తాంగీ దిశం యామ్యాం ప్రకర్షతి ॥ 27-28॥

ఏవం తత్ర మయా దృష్టః కుంభకర్ణో నిశాచరః ।

రావణస్య సుతాస్సర్వే దృష్టాస్తైలసముక్షితాః ॥ 27-29॥

వరాహేణ దశగ్రీవః శింశుమారేణ చేన్ద్రజిత్ ।

ఉద్ర్ఘ్టేణ కుంభకర్ణశ్చ ప్రయాతో దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 27-30॥

ఏకస్తత్ర మయా దృష్టః శ్వేతచ్ఛత్రో విభీషణః ॥

27-31॥

శుక్లమాల్యాంబరధరః శుక్లగంధానులేపనః ।

శంఖదున్దుభినిర్ఘోషైః నృత్యగీతైరలంకృతః ॥

27-32 ॥

ఆరుహ్య శైలసంకాశం మేఘస్తనితనిస్స్వనమ్ ।
 చతుర్దంతం గజం దివ్యమ్ ఆస్తే తత్ర విభీషణః ॥
 చతుర్భిస్సచివైస్సార్థం వైహాయసముపస్థితః ॥ ॥27-33॥

సమాజశ్చ మయా దృష్టః గీతవాదిత్రనిస్స్వనః ।
 పిబతాం రక్తమాల్యానాం రక్షసాం రక్తవాససామ్ ॥ ॥27-34॥

లంకా చేయం పురీ రమ్యా సవాజిరథకుంజరా ।
 సాగరే పతితా దృష్టా భగ్నుగోపురతోరణా ॥ ॥27-35॥

లంకా దృష్టా మయా స్వప్నే రావణేనాభిరక్షితా ।
 దగ్ధా రామస్య దూతేన వానరేణ తరస్వినా ॥ ॥27-36॥

పీత్వా తైలం ప్రవృత్తాశ్చ ప్రహసంతో మహాస్వనాః ।
 లంకాయాం భస్మరూక్షాయాం ప్రవిష్టా రాక్షసస్త్రియః ॥ ॥27-37॥

కుంభకర్ణాదయశ్చేమే సర్వే రాక్షసపుంగవాః ।
 రక్తం నివసనం గృహ్య ప్రవిష్టా గోమయహ్రాదే ॥ ॥27-38॥

అపగచ్ఛత నశ్యద్ధ్వం సీతామాప స రాఘవః ।
 ఘాతయేత్పరమామర్షీ సర్వైస్సార్థం హి రాక్షసైః ॥ ॥27-39॥

ప్రియాం బహుమతాం భార్యాం వనవాసమనువ్రతామ్ ।
 భర్తృతాం తర్జితాం వాఽపి నానుమంస్యతి రాఘవః ॥ ॥27-40॥

తదలం క్రూరవాక్యైర్వ్యః సాన్త్యమేవాభిధీయతామ్ ।
 అభియాచామ వైదేహీమ్ ఏతద్ధి మమ రోచతే ॥ ॥27-41॥

యస్యామేవంవిధస్స్వప్నః దుఃఖితాయాం ప్రదృశ్యతే ।
 సా దుఃఖైర్వివిధైర్ముక్తా ప్రియం ప్రాప్నోత్యనుత్తమమ్ ॥ ॥27-42॥

భర్తృతామపి యాచద్ధ్వం రాక్షస్యః కిం వివక్షయా ॥
 రాఘవాద్ధి భయం ఘోరం రాక్షసానాముపస్థితమ్ ॥ ॥27-43॥

ప్రణిపాతప్రసన్నా హి మైథిలీ జనకాత్మజా ।

అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్ ॥ 27-44॥

అపి చాస్యా విశాలాక్ష్యా న కించిదుపలక్షయే ।

విరూపమపి చాంగేషు సుసూక్ష్మమపి లక్షణమ్ ॥ 27-45॥

ఛాయావైగుణ్యమాత్రం తు శంకే దుఃఖముపస్థితమ్ ।

అదుఃఖార్హామిమాం దేవీం వైహాయసముపస్థితామ్ ॥ 27-46॥

అర్థసిద్ధిం తు వైదేహ్యః వశ్యామ్యహముపస్థితామ్ ।

రాక్షసేంద్రవినాశం చ విజయం రాఘవస్య చ ॥ 27-47॥

నిమిత్తభూతమేతత్తు శ్రోతుమస్యా మహత్ప్రియమ్ ।

దృశ్యతే చ స్ఫురచ్ఛక్తుః పద్మపత్రమివాయతమ్ ॥ 27-48॥

ఈషచ్ఛ హృషితో వాఽస్యా దక్షిణాయా హృదక్షిణః ।

అకస్మాదేవ వైదేహ్యః బాహురేకః ప్రకమ్పతే ॥ 27-49॥

కరేణుహస్తప్రతిమః సవ్యశ్చోరురనుత్తమః ॥

వేపమానస్సూచయతి రాఘవం పురతస్థితమ్ ॥ 27-50॥

పక్షీ చ శాఖానిలయః ప్రహృష్టః

పునః పునశ్చోత్తమసాన్త్యవాదీ ।

సుస్వాగతాం వాచముదీరయానః

పునః పునశ్చోదయతీవ హృష్టః ॥27-51॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే నవ్తవంశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే అష్టావింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

సా రాక్షసేష్టస్య వచో నిశమ్య

తద్రావణస్యాప్రియమప్రియార్తా ।

సీతా వితత్రాస యథా వనాన్తే

సింహాభిపన్నా గజరాజకన్యా ॥ ॥28-1॥ (2 సార్లు)

సా రాక్షసీమధ్యగతా చ భీరుః

వాగ్భిర్భృశం రావణతర్జితా చ ।

కాంతారమధ్యే విజనే విస్మయస్థా

బాలేవ కన్యా విలలాప సీతా ॥ ॥28-2॥

సత్యం బతేదం ప్రవదంతి లోకే

నాకాలమృత్యుర్భవతీతి సంతః ।

యత్రాహమేవం పరిభర్త్యమానా

జీవామి కించి త్క్షణమప్యపుణ్యా ॥ ॥28-3॥

సుఖాద్విహీనం బహుదుఃఖపూర్ణమ్

ఇదం తు నూనం హృదయం స్థిరం మే ।

విశీర్యతే యన్న సహస్రధాఽద్య

వజ్రాహతం శృంగమివాచలస్య ॥ ॥28-4॥

నైవాస్తి దోషం మమ నూనమత్ర

వధ్యాఽహమస్యాఽప్రియదర్శనస్య ।

భావం నచాస్యాహమనుప్రదాతుమ్

అలం ద్విజో మస్త్రమివాద్విజాయ ॥ ॥28-5॥

నూనం మమాంగాన్యచిరాదనార్యః

శస్త్రైః శితైశ్చేత్యతి రాక్షసేంద్రః ।

తస్మిన్ననాగచ్ఛతి లోకనాథే

గర్భస్థజన్తోరివ శల్యకృంతః ॥

॥28-6॥

దుఃఖం బతేదం మమ దుఃఖితాయాః

మాసౌ చిరాయాధిగమిష్యతో ద్వౌ ।

బద్ధస్య వధ్యస్య తథా నిశాన్తే

రాజాపరాధాదివ తస్కరస్య ॥

॥28-7॥

హో రామ హో లక్ష్మణ హో సుమిత్రే

హో రామమాతస్సహ మే జనన్యా ।

ఏషా విపద్యామ్యహమల్పభాగ్యా

మహార్ణవే నౌరివ మూఢవాతా ॥

॥28-8॥

తరస్వినౌ ధారయతా మృగస్య

సత్వేన రూపం మనుజేంద్రపుత్రౌ ।

నూనం విశస్తౌ మమ కారణాత్తౌ

సింహర్షభౌ ద్వావివ వైద్యుతేన ॥

॥28-9॥

నూనం స కాలో మృగరూపధారీ

మామల్పభాగ్యాం లలుభే తదానీమ్ ।

యత్రార్యపుత్రం విససర్జ మూఢా

రామానుజం లక్ష్మణపూర్వజం చ ॥

॥28-10॥

హో రామ సత్యవ్రత దీర్ఘబాహు

హో పూర్ణచంద్రప్రతిమానవక్త్ర ।

హో జీవలోకస్య హితః ప్రియశ్చ

వధ్యాం న మాం వేత్సి హి రాక్షసానామ్ ॥

॥28-11॥

అనన్యదేవత్వమియం క్షమా చ
 భూమౌ చ శయ్యా నియమశ్చ ధర్మే ।
 పతివ్రతాత్వం విఫలం మమేదం
 కృతం కృతఘ్నీష్వివ మానుషాణామ్ ॥ 28-12॥

మోఘో హి ధర్మశ్చరితో మయాఽయం
 తథైకపత్నీత్వమిదం నిరర్థమ్ ।
 యా త్వాం న పశ్యామి కృశా వివర్ణా
 హీనా త్వయా సంగమనే నిరాశా ॥ 28-13

పితుర్నిదేశం నియమేన కృత్వా
 వనాన్నివృత్తశ్చరితవ్రతశ్చ ।
 స్త్రీభిస్తు మన్యే విపులేక్షణాభిః
 త్వం రంస్యసే వీతభయః కృతార్థః ॥ 28-14॥

అహం తు రామ త్వయి జాతకామా
 చిరం వినాశాయ నిబద్ధభావా ।
 మోఘం చరిత్వాఽథ తపో వ్రతం చ
 త్యజ్యామి ధిగ్భీవితమల్పభాగ్యా ॥ 28-15॥

సా జీవితం క్షిప్రమహం త్యజేయం
 విషేణ శస్త్రేణ శితేన వాఽపి ।
 విషస్య దాతా న హి మేఽస్తి కశ్చిత్
 శస్త్రస్య వా వేశ్మని రాక్షసస్య ॥ 28-16॥

ఇతీవ దేవీ బహుధా విలప్య
 సర్వాత్మనా రామమనుస్మరన్తి ।
 ప్రవేపమానా పరిశుష్కవక్త్రా
 నగోత్తమం పుష్పితమాససాద ॥ 28-17॥

శోకాభితప్తా బహుధా విచిన్త్య

సీతాఽథ వేణ్యుద్గ్రథనం గృహీత్వా ।

ఉద్బుధ్య వేణ్యుద్గ్రథనేన శీఘ్రమ్

అహం గమిష్యామి యమస్య మూలమ్ ॥ ॥28-18॥

ఉపస్థితా సా మృదుసర్వగాత్రీ

శాఖాం గృహీత్వాఽథ నగస్య తస్య ।

తస్యాస్తు రామం ప్రవిచిన్తయన్త్యా

రామానుజం స్వం చ కులం శుభాంగ్యాః ॥ ॥28-19॥

శోకానిమిత్తాని తథా బహూని

ధైర్యార్జితాని ప్రవరాణి లోకే ।

ప్రాదుర్నిమిత్తాని తదా బభూవుః

పురాఽపి సిద్ధాన్యపలక్షితాని ॥ ॥28-20॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

అష్టావింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే ఏకోనత్రింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తథాగతాం తాం వ్యథితామనిందితాం

వ్యపేతహర్షాం పరిదీనమానసామ్ ।

శుభాం నిమిత్తాని శుభాని భేజిరే

నరం శ్రియా జుష్టమివోపజీవినః ॥ ॥29-1॥ (2 సార్లు)

తస్యాశ్శుభం వామ మరాలపక్షమ్

రాజీవృతం కృష్ణవిశాలశుక్లమ్ ।

ప్రాస్పన్దతైకం నయనం సుకేశ్యా

మీనాహతం పద్మమివాభితామ్రమ్ ॥ ॥29-2॥

భుజశ్చ చార్వంచితపీనవృత్తః

పరార్థ్యకాలాగరుచందనార్హః ।

అనుత్తమేనాధ్యుషితః ప్రియేణ

చిరేణ వామస్సమవేపతాశు ॥ ॥29-3॥

గజేంద్రహస్తప్రతిమశ్చ పీనః

తయోర్ద్వయోస్సంహతయోస్సుజాతః ।

ప్రస్పన్దమానః పునరూరురస్యా

రామం పురస్తాత్ స్థితమాచచక్షే ॥ ॥29-4॥

శుభం పునర్దేమసమానవర్ణమ్

ఈషద్రజోధ్వస్తమివామలాఙ్క్యాః ।

వాసస్థితాయాశ్శిఖరాగ్రదత్యాః

కించిత్ పరిస్రంసత చారుగాత్ర్యాః ॥ ॥29-5॥

ఏతైర్నిమిత్తైరపరైశ్చ సుభూః

సంబోధితా ప్రాగపి సాధు సిద్ధైః ।

వాతాతపక్లాంతమివ ప్రణష్టం

వర్షేణ బీజం ప్రతిసంజహర్ష ॥

॥29-6॥

తస్యాః పునర్బిమ్బఫలాధరోష్ఠం

స్వక్షిభుకేశాంతమరాలపక్ష్మ ।

వక్త్రం బభాసే సితశుక్లదంష్ట్రం

రాహూర్ముఖాచ్ఛంద్ర ఇవ ప్రముక్తః ॥

॥29-7॥

సా వీతశోకా వ్యపనీతతంద్రీ

శాంతజ్వరా హర్షవివృద్ధసత్త్వా ।

అశోభతార్యా వదనేన శుక్లే

శీతాంశునా రాత్రిరివోదితేన ॥

॥29-8॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే

ఏకోనత్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే త్రింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

హనూమానపి విశ్రాంతః సర్వం శుశ్రావ తత్త్వతః ।

సీతాయాస్త్రిజటాయాశ్చ రాక్షసీనాం చ తర్జనమ్ ॥ ॥30-1॥ (2 సార్లు)

అవేక్షమాణస్తాం దేవీం దేవతామివ నందనే ।

తతో బహువిధాం చింతాం చింతయామాస వానరః ॥ ॥30-2॥

యాం కపీనాం సహస్రాణి సుబహూన్యయుతాని చ ।

దిక్షు సర్వాసు మార్గంతే సేయమాసాదితా మయా ॥ ॥30-3॥

చారేణ తు సుయుక్తేన శత్రోశ్శక్తిమవేక్షతా ।

గూఢేన చరతా తావత్ అవేక్షితమిదం మయా ॥ ॥30-4॥

రాక్షసానాం విశేషశ్చ పురీ చేయమవేక్షితా ।

రాక్షసాధిపతేరస్య ప్రభావో రావణస్య చ ॥ ॥30-5॥

యుక్తం తస్యాప్రమేయస్య సర్వసత్త్వదయావతః ।

సమాశ్వాసయితుం భార్యాం పతిదర్శనకాంక్షిణీమ్ ॥ ॥30-6॥

అహమాశ్వాసయామ్యేనాం పూర్ణచంద్రనిభాననామ్ ।

అదృష్టదుఃఖాం దుఃఖార్తాం దుఃఖస్యాంతమగచ్ఛతీమ్ ॥ ॥30-7॥

యద్యప్యహమిమాం దేవీం శోకోపహతచేతనామ్ ।

అనాశ్వాస్య గమిష్యామి దోషవద్గమనం భవేత్ ॥ ॥30-8॥

గతే హి మయి తత్రేయం రాజపుత్రీ యశస్వినీ ।

పరిత్రాణమవిందంతి జానకీ జీవితం త్యజేత్ ॥ ॥30-9॥

మయా చ స మహాబాహుః పూర్ణచంద్రనిభాననః ।

సమాశ్వాసయితుం న్యాయ్యః సీతాదర్శనలాలసః ॥ 30-10॥

నిశాచరీణాం ప్రత్యక్షమ్ అనర్హం చాపి భాషణమ్ ।

కథం ను ఖలు కర్తవ్యమ్ ఇదం కృచ్ఛగతో హ్యహమ్ ॥ 30-11॥

అనేన రాత్రిశేషేణ యది నాశ్వాస్యతే మయా ।

సర్వథా నాస్తి సందేహః పరిత్యక్త్యతి జీవితమ్ ॥ 30-12॥

రామశ్చ యది పృచ్ఛేన్నాం కిం మాం సీతాబ్రవీద్వచః ।

కిమహం తం ప్రతిబ్రూయామ్ అసమ్భాష్య సుమధ్యమామ్ ॥

30-13॥

సీతాసందేశరహితం మామితస్త్వరయా గతమ్ ।

నిర్దోహదపి కాకుత్స్థః క్రుద్ధస్తీవ్రేణ చక్షుషా ॥ 30-14॥

యది చోద్యోజయిష్యామి భర్తారం రామకారణాత్ ।

వ్యర్థమాగమనం తస్య ససైన్యస్య భవిష్యతి ॥ 30-15॥

అన్తరం త్వహమాసాద్య రాక్షసీనామిహ స్థితః ।

శనైరాశ్వాసయిష్యామి సంతాపబహుళామిమామ్ ॥ 30-16॥

అహం త్వతితనుశ్చైవ వానరశ్చ విశేషతః ।

వాచం చోదాహరిష్యామి మానుషీమిహ సంస్కృతామ్ ॥ 30-17॥

యది వాచం ప్రదాస్యామి ద్విజాతిరివ సంస్కృతామ్ ।

రావణం మన్యమానా మాం సీతా భీతా భవిష్యతి ॥ 30-18॥

వానరస్య విశేషేణ కథం స్యాదభిభాషణమ్ ।

అవశ్యమేవ వక్తవ్యం మానుషం వాక్యమర్థవత్ ॥ 30-19॥

మయా సాన్వయితుం శక్యా నాన్యథేయమనిన్దితా ।
సేయమాలోక్య మే రూపం జానకీ భాషితం తథా ।
రక్షోభిస్త్రాసితా పూర్వం భూయస్త్రాసం గమిష్యతి ॥ 30-20॥

తతో జాతపరిత్రాసా శబ్దం కుర్యాన్మనస్వినీ ।
జానమానా విశాలాక్షీ రావణం కామరూపిణమ్ ॥ 30-21॥

సీతయా చ కృతే శబ్దే సహసా రాక్షసీగణః ।
నానాప్రహరణో ఘోరః సమేయాదంతకోపమః ॥ 30-22॥

తతో మాం సంపరిక్షిప్య సర్వతో వికృతాననాః ।
వధే చ గ్రహణే చైవ కుర్యుర్యత్నం యథాబలమ్ ॥ 30-23॥

గృహ్యశాఖాః ప్రశాఖాశ్చ స్కంధాంశ్చోత్తమశాఖినామ్ ।
దృష్ట్వా విపరిధావంతం భవేయుర్భయశంకితాః ॥ 30-24॥

మమ రూపం చ సప్రేక్ష్య వనే విచరతో మహత్ ।
రాక్షస్యో భయవిత్రస్తాః భవేయుర్వికృతాననాః ॥ 30-25॥

తతః కుర్యుస్సమాహ్వనం రాక్షస్యో రక్షసామపి ।
రాక్షసేంద్రనియుక్తానాం రాక్షసేంద్రనివేశనే ॥ 30-26॥

తే శూలశక్తినిస్త్రింశవివిధాయుధపాణయః ।
ఆపతేయుర్విమర్దేఽస్మిన్ వేగేనోద్విగ్నకారిణః ॥ 30-27॥

సంరుద్ధస్తైస్తు పరితః విధమన్ రక్షసాం బలమ్ ।
శక్నుయాం న తు సంప్రాప్తుం పరం పారం మహోదధేః ॥ 30-28॥

మాం వా గ్నహ్నియూరాఘ్నత్య బహవశ్శ్రుకారిణః ।
స్యాదియం చాగృహీతార్థా మమ చ గ్రహణం భవేత్ ॥ 30-29॥

హింసాభిరుచయో హింస్యః ఇమాం వా జనకాత్మజామ్ ।

విపన్నం స్యాత్తతః కార్యం రామసుగ్రీవయోరిదమ్ ॥ 30-30॥

ఉద్దేశే నష్టమార్గోఽస్మిన్ రాక్షసైః పరివారితే ।

సాగరేణ పరిక్షిప్తే గుప్తే వసతి జానకీ ॥ 30-31॥

విశస్తే వా గృహీతే వా రక్షోభిర్మయి సంయుగే ।

నాన్యం పశ్యామి రామస్య సాహాయ్యం కార్యసాధనే ॥ 30-32॥

విమృశంశ్చ న పశ్యామి యో హతే మయి వానరః ।

శతయోజనవిస్తీర్ణం లంఘయేత మహేంద్రాదధిమ్ ॥ 30-33॥

కామం హన్తుం సమర్థోఽస్మి సహస్రాణ్యపి రక్షసామ్ ।

న తు శక్వామి సంప్రాప్తుం పరం పారం మహేంద్రాదధేః ॥ 30-34॥

అసత్యాని చ యుద్ధాని సంశయో మే న రోచతే ।

కశ్చ నిస్సంశయం కార్యం కుర్యాత్ ప్రాజ్ఞస్ససంశయమ్ ॥ 30-35॥

ప్రాణత్యాగశ్చ వైదేహ్య భవేదనభిభాషణే ।

ఏష దోషో మహాన్ హి స్యాత్ మమ సీతాభిభాషణే ॥ 30-36॥

భూతాశ్చార్థా వినశ్యంతి దేశకాలవిరోధితాః ।

విక్లబం దూతమాసాద్య తమస్సూర్యోదయే యథా ॥ 30-37॥

అర్థానర్థాంతరే బుద్ధిః నిశ్చితాఽపి న శోభతే ।

ఘాతయంతి హి కార్యాణి దూతాః పణ్డితమానినః ॥ 30-38॥

న వినశ్యేత్కథం కార్యం వైక్లవ్యం న కథం భవేత్ ।

లంఘనం చ సముద్రస్య కథం ను న వృథా భవేత్ ॥ 30-39॥

కథం ను ఖలు వాక్యం మే శృణుయాన్నోద్విజేత వా ।
ఇతి సంచిన్త్య హనుమాన్ చకార మతిమాన్మతిమ్ ॥ 30-40॥

రామమక్లిష్టకర్మాణం స్వబన్ధమనుకీర్తయన్ ।
వైనాముద్వేజయిష్యామి తద్బన్ధగతమానసమ్ ॥ 30-41॥

ఇక్ష్యాకూణాం వరిష్ఠస్య రామస్య విదితాత్మనః ।
శుభాని ధర్మయుక్తాని వచనాని సమర్పయన్ ॥ 30-42॥

శ్రావయిష్యామి సర్వాణి మధురాం ప్రబ్రువన్ గిరమ్ ।
శ్రద్ధాస్యతి యథా హీయం తథా సర్వం సమాదధే ॥ 30-43॥

ఇతి స బహువిధం మహానుభావః

జగతిపతేః ప్రమదామవేక్షమాణః ।

మధురమవితథం జగాద వాక్యం

ద్రుమవిటపాంతరమాస్థితో హనూమాన్ ॥ 30-44॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాలస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాణ్డే త్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే ఏకత్రింశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఏవం బహువిధాం చింతాం చింతయిత్వా మహాకపిః ।

సంశ్రవే మధురం వాక్యం వైదేహ్యో వ్యాజహార హ ॥ ॥31-1॥

(2 సార్లు)

రాజా దశరథో నామ రథకుంజరవాజిమాన్ ।

పుణ్యశీలో మహాకీర్తిః ఋజురాసీన్మహాయశాః ॥ ॥31-2॥

రాజర్షీణాం గుణశ్రేష్ఠః తపసా చర్షిభిస్సమః ।

చక్రవర్తికులేజాతః పురందరసమో బలే ॥ ॥31-3॥

అహింసారతిరక్షుద్రః ఘృణీ సత్యపరాక్రమః ।

ముఖ్యశ్చేక్ష్యాకువంశస్య లక్ష్మీవాన్ లక్ష్మీవర్ధనః ॥ ॥31-4॥

పార్థివవ్యంజనైర్యుక్తః పృథుశ్రీః పార్థివర్షభః ।

పృథివ్యాం చతురంతాయాం విశ్రుతస్సుఖదస్సుఖీ ॥ ॥31-5॥

తస్య పుత్రః ప్రియో జ్యేష్ఠః తారాధిపనిభాననః ।

రామో నామ విశేషజ్ఞః శ్రేష్ఠస్సర్వధనుష్మతామ్ ॥ ॥31-6॥

రక్షితా స్వస్య ధర్మస్య స్వజనస్య చ రక్షితా ।

రక్షితా జీవలోకస్య ధర్మస్య చ పరంతపః ॥ ॥31-7॥

తస్య సత్యాభిసంధస్య వృద్ధస్య వచనాత్పితుః ।

సభార్యస్సహ చ భ్రాత్రా వీరః ప్రవ్రాజితో వనమ్ ॥ ॥31-8॥

తేన తత్ర మహారణ్యే మృగయాం పరిధావతా ।

రాక్షసా నిహతాశ్చురాః బహవః కామరూపిణః ॥ 31-9॥

జనస్థానవధం శ్రుత్వా హతౌ చ ఖరదూషణౌ ।

తతస్త్యమర్షాపహృతా జానకీ రావణేన తు ।

వంచయిత్వా వనే రామం మృగరూపేణ మాయయా ॥ 31-10॥

స మార్గమాణస్తాం దేవీం రామస్సీతామనిన్దితామ్ ।

ఆససాద వనే మిత్రం సుగ్రీవం నామ వానరమ్ ॥ 31-11॥

తతస్స వాలినం హత్వా రామః పరపురంజయః ।

ప్రాయచ్ఛత్కపిరాజ్యం తత్ సుగ్రీవాయ మహాబలః ॥ 31-12॥

సుగ్రీవేణాపి సందిష్టా హరయః కామరూపిణః ।

దిక్షు సర్వాసు తాం దేవీం విచిన్వంతి సహస్రశః ॥ 31-13॥

అహం సంపాతివచనాత్ శతయోజనమాయతమ్ ।

అస్యా హేతోర్విశాలాక్ష్యాః సాగరం వేగవాన్ ప్లుతః ॥ 31-14॥

యథారూపాం యథావర్ణాం యథాలక్ష్మీం చ నిశ్చితామ్ ।

అశ్రౌషం రాఘవస్యాహం సేయమాసాదితా మయా ॥ 31-15॥

విరరామైవముక్తా వై సౌ వాచం వానరపుంగవః ।

జానకీ చాపి తచ్ఛ్రుత్వా విస్మయం పరమం గతా ॥ 31-16॥

తత్సస్మా వక్రకేశాంతా సుకేశీ కేశసంవృతమ్ ।

ఉన్నమ్య వదనం భీరుః శింశుపావృక్షమైక్షత ॥ 31-17॥

నిశమ్య సీతా వచనం కపేశ్చ

దిశశ్చ సర్వాః ప్రదిశశ్చ వీక్ష్య ।

స్వయం ప్రహర్షం పరమం జగామ

సర్వాత్మనా రామమనుస్మరన్తి ॥

॥31-18॥

సా తిర్యగూర్హ్యం చ తథాఽప్యధస్తాత్

నిరీక్షమాణా తమచిన్త్యబుద్ధిమ్ ।

దదర్శ పింగాధిపతేరమాత్యం

వాతాత్మజం సూర్యమివోదయస్థమ్ ॥31-19॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే ఏకత్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సున్దరకాణ్డే ద్వాత్రింశస్సర్గః

తతశ్శాఖాంతరే లీనం దృష్ట్వా చలితమానసా ।

వేష్టితార్జునవస్త్రం తం విద్యుత్సంఘాతపింగళమ్ ॥

॥32-1॥

శ్రీరామస్తుతి:

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం !
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ !!

భీలశ్రుతి:

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా !
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ !!

శ్రీ హనుమతే నమః

అథ క్షమాప్తార్థన

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ !
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే !!

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ !
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి !!

అథ మంగళమ్

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ !
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ !!

